

Marian Kaczyński

Podliszewo, gm. Rajgród, woj.
łomżyńskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 9, 145-146

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

się w jego wschodniej części, pochodzącej z fazy C1 i częściowo z fazy C2 okresu rzymskiego. Uchwycono także wschodnią granicę cmentarzyska kultury łużyckiej.

Ogółem przebadano 93 obiekty określone jako groby i szereg skupisk o niezbyt pewnym charakterze. Z kulturą łużycką należy wiązać 33 groby, pochodzące wyłącznie z V okresu epoki brązu: 21 z nich to groby popielnicowe, 6 - ciałopalne pochówki bezpopielnicowe, 1 przypuszczalny grób szkieletowy oraz 5 obiektów o niejasnym charakterze.

Groby kultury łużyckiej wyposażone były prócz ceramiki głównie w skręty i guzki brązowe, a w grobie 1156 znajdował się brązowy tordowany naszyjnik.

Z okresu rzymskiego pochodzą 62 obiekty, przy czym 10 grobów należy zaliczyć do popielnicowych, 5 do tzw. "grobów warstwowych", pozostałych 10 było bezpopielnicowymi pochówkami ciałopalnymi.

Większość pochówków pochodzi z faz C1a, C1b i początków fazy C2. Na uwagę zasługują groby z bronią, jak np. 1154 z fazy C1a, zawierający umbo typu 7a i imacz z wyodrębnionymi płytkami do nitów oraz grób 1187 z fazy C1b lub początków C2, z umbem półkulistym o wgłębieniu do środka kołnierza. W grobie 1186 znaleziono prowincjonalnorzymskie kołiste, pudełeczkwate dolne okucie pochwy miecza, wykonane z żelaza, obustronnie zdobione ornamentem o motywach roślinnych i geometrycznych.

W części stanowiska położonej na północ od partii użytkowej w facy C1 odkryto płat późniejszego cmentarzyska warstwowego, w obrębie którego wystąpiło szereg plam intensywnie zabarwionej ziemi i skupień materiału, szczególnie ceramiki wykonanej na kole. Ta część cmentarzyska datowana jest na fazę C2 i początek fazy D. Na skraju warstwy ciałopalenia odkryto grób 1199 z podwójnym pochówkiem ciałopalnym i szkieletowym. W jamie grobowej znajdowały się przepalone kości kobiety, a na dnie spoczywał źle zachowany szkielet mężczyzny, zorientowany głową na północ.

Badania będą kontynuowane.

OSIEK-PRACZ, gm. Wyrzysk
woj. piłskie

patrz
okres halsztacki

PODLISZEWO, gm. Rajgród
woj. łomżyńskie
Stanowisko 1

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził mgr Marian Kaczyński.
Finansowało PMA w Warszawie. Pierwszy
sezon badań. Płaskie cmentarzysko ciałopalne
kultury zachodnio-bałtyjskiej z okresu wpływów
rzymskich.

Cmentarzysko położone jest w północnej części rozległego półwyspu rozdzielającego od wschodu główną zatokę Jeziora Rajgrodzkiego od jego

odnogi - Jeziora Przepiórka, na kopulastym pagórku usytuowanym tuż przy północnej stronie drogi wiejskiej. Zachodnia część cmentarzyska zapewne zniszczona całkowicie przez budynki gospodarcze, pozostała niszczone systematycznie przez orkę.

Wykopami objęto południowy i częściowo zachodni skłon wzgórza. Zbadano około 3 arów, rejestrując resztki 40 grobów jamowych. Stwierdzono zaawansowany proces zniszczenia obiektu. W ziemi ornej występowały licznie ułamki naczyń glinianych i palone kości, a także pojedyncze zabytki metalowe - zapinka srebrna, brązowe zawieszki, okucie pasów, części żelaznych sprzączek itp. Zwraca uwagę kolec żelaznej sprzączki stanowiący jednolitą całość z trapezową skuwką rzemienia /kolista rama nie zachowała się/ datowany na koniec okresu późnolateńskiego i początki I w.n.e. Inne zabytki potwierdzają użytkowanie cmentarzyska aż po młodszą fazę późnego podokresu rzymskiego /zapinki kuszowate z podwiniętą nóżką, ażurowa zawieszka brązowa zdobiona czerwoną emalią itd/.

Większość grobów pochodzi z młodszej fazy podokresu wczesnorzymskiego i początków starszej fazy podokresu późnorzymskiego.

Oprócz jednego pochówka, groby zawierały pochówki bezpopielnicowe.

W południowej części cmentarzyska odkryto grób z konstrukcją kamienną - rodzajem bruku czy nasypu, datowany ceramiką na koniec podokresu wczesnorzymskiego.

Badania powinny być kontynuowane.

POLANOWICE
woj.bydgoskie
Stanowisko 4

Zakład Archeologii Wielkopolski Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN
w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Bożena Dzeduszyka pod kierunkiem doc.dr hab. Aleksandra Dymaczewskiego. Finansował IHKM PAN. Trzeci sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich. Cmentarzysko średniowieczne /?/.

Kontynuowano badania z lat 1971 i 1972. Prace skoncentrowano w północnej partii stanowiska, lokalizując tutaj wykopy o powierzchni 1 ara. W warstwie ornej i w warstwie II odkryto liczne fragmenty ceramiki i kości.